

Tisková zpráva

Důvěra vrcholným ústavním činitelům – říjen 2019

- ⊙ Mezi zkoumanými vrcholnými představiteli státu zařazenými do výzkumu nejvyšší podíly důvěry byly zaznamenány u předsedy Ústavního soudu Pavla Rychetského (46 %), prezidenta republiky Miloše Zemana (45 %) a předsedy vlády Andreje Babiše (42 %).
- ⊙ Důvěra nad nedůvěrou mezi zkoumanými představiteli v současnosti významně převažuje u Pavla Rychetského a mírně u Jaroslava Kubery a Aleny Schillerové. Statisticky vyrovnané podíly důvěry a nedůvěry byly zaregistrovány v případě Jany Maláčové a Miloše Zemana. U všech ostatních zkoumaných představitelů více či méně významně nedůvěra převažuje nad důvěrou.
- ⊙ Nejvyšší podíl nedůvěry mezi zkoumanými politiky šetření zaznamenalo u předsedy poslaneckého klubu TOP 09 Miroslava Kalouska (78 %).
- ⊙ Oproti květnu 2019 se zvýšila důvěra v případě některých členů vlády, nejvýrazněji v případě Aleny Schillerové a Marie Benešové. Vzestup důvěry byl zaznamenán také v případě guvernéra ČNB Jiřího Rusnoka, ombudsmanky Anny Šabatové, předsedy Poslanecké sněmovny Radka Vondráčka a předsedy poslaneckého klubu hnutí ANO Jaroslava Faltýnka.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586, e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

CVVM Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., v říjnovém šetření zjišťovalo, zda dotázaní důvěřují vybraným vrcholným politikům (viz tabulky 1 a 2).¹ Předložený seznam tentokrát obsahoval jména třiceti **čelných** ústavních **činitelů**. Do výzkumu byli zařazeni prezident, předseda Senátu, předseda Poslanecké sněmovny, členové vlády, předsedové poslaneckých klubů parlamentních politických stran, ombudsmanka, guvernéř ČNB a předseda Ústavního soudu.

Mezi nejvyššími ústavními představiteli státu je jako nejdůvěryhodnější hodnocen předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský, jemuž důvěřuje 46 % českých občanů, zatímco 32 % nikoli. Jen nepatrně nižší podíl důvěry (45 %) má prezident Miloš Zeman, jemuž ovšem nedůvěřuje 48 % českých občanů. Jako třetí z hlediska podílu důvěřujících skončil s malým odstupem předseda vlády Andrej Babiš, jemuž důvěřuje 42 % dotázaných a 53 % mu naopak nedůvěřuje. Za ním s nevelkým odstupem z hlediska podílu důvěry, ale výrazně nižšími podíly nedůvěry následují ministryně financí Alena Schillerová s 38 % důvěřujících a 34 % nedůvěřujících a předseda Senátu Jaroslav Kubera s 35 % důvěřujících a 29 % nedůvěřujících, kteří jsou tak po Pavlu Rychetském dvěma dalšími a zároveň posledními ze zkoumaných činitelů s převísem vyjadřované důvěry nad nedůvěrou. Kromě prezidenta Miloše Zemana a ministryně práce a sociálních věcí Jany Maláčové, u nichž se podíly důvěry a nedůvěry statisticky významně nelišily navzdory nepatrnému převisu podílu nedůvěřujících, u všech ostatních zkoumaných činitelů již nedůvěra statisticky významně převažuje nad podílem důvěřujících.

Na šestém místě z hlediska podílu důvěry, který je shodný jako v případě J. Kubery, ovšem při relativně vyšším podílu nedůvěřujících, následuje již zmíněná ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (35 % „spíše důvěřuje“, 37 % „spíše nedůvěřuje“), po níž v malých rozestupech s podílem důvěry v rozmezí od jedné třetiny do jedné čtvrtiny následují guvernéř České národní banky Jiří Rusnok (33 %, 39 %), ministr kultury Lubomír Zaorálek (32 %, 52 %), ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády Marie Benešová (31 %, 44 %), 1. místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček (29 %, 49 %), veřejná ochránkyně práv Anna Šabatová (28 %, 35 %), předseda

¹ Otázka: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi, prosím, řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

poslaneckého klubu hnutí ANO Jaroslav Faltýnek (28 %, 48 %), ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (26 %, 31 %) a předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček (25 %, 32 %).

Tabulka 1: Vyjádření důvěry či nedůvěry politikům – srovnání (v %)

	Důvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nedůvěra +/- proti poslednímu šetření	Nezná	Neví	Index 10/19 ** Důvěra/nedůvěra
Rychetský	46	32 (+4)	14	8	+14
Zeman	45	48	2	5	-3
Babiš	42 (+4)	53	1	4	-11
Schillerová	38 (+10)	34	20	8	+4
Kubera	35	29	26	10	+6
Maláčová	35 (+5)	37	18	10	-2
Rusnok	33 (+6)	39	15	13	-6
Zaorálek	32 (+7)	52	8	8	-20
Benešová	31 (+8)	44	15	10	-13
Hamáček	29 (+4)	49 (-6)	13	9	-20
Šabatová	28 (+6)	35	27	10	-7
Faltýnek	28 (+5)	48 (-5)	16	8	-20
Vojtěch	26 (+6)	31	34	9	-5
Vondráček	25 (+6)	32	34	9	-7
Brabec	22 (+5)	35	32	11	-13
Plaga	21 (+7)	28	39	12	-7
Dostálová	20	32	37	11	-12
Petříček	19	30 (+4)	41	10	-11
Farský	19	34	38	9	-15
Fiala R.	19 (+5)	40	30	11	-21
Metnar	17 (+5)	25	48	10	-8
Michálek	17	30	45	8	-13
Toman	17	31	41	11	-14
Stanjura	17	40	32	11	-23
Havlíček	16 (+5)	23	49	12	-7
Kováčik	15	32	43	10	-17
Kalousek	15	78	3	4	-63
Bartošek	14	35	41	10	-21
Chvojka	12	25	53	10	-13
Kremlík	11 (+5)	22	57	10	-11

*Uvádíme pouze statisticky významné rozdíly ve srovnání s posledním šetřením důvěry u příslušného politika, tj. více než +/- 3 %.

** Rozdíl kladných a záporných odpovědí v aktuálním šetření.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 5. – 20. 10. 2019, 1021 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

S mírným odstupem a s podílem důvěry již pod hranici jedné čtvrtiny následují místopředseda vlády a ministr životního prostředí Richard Brabec (22 %, 35 %), ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga (21 %, 28 %) a ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová (20 %, 32 %). S podílem důvěry těsně pod hladinou jedné pětiny v pořadí dále figurují ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček (19 %, 30 %), předseda poslaneckého klubu STAN Jan Farský (19 %, 34 %) a předseda poslaneckého klubu SPD Radim Fiala (19 %, 40 %), za nimiž v těsném sledu následují ministr obrany Lubomír Metnar (17 %, 25 %), předseda poslaneckého klubu Pirátů Jakub Michálek (17 %, 30 %), ministr zemědělství Miroslav Toman (17 %, 31 %), předseda poslaneckého klubu ODS Zbyněk Stanjura (17 %, 40 %), ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček (16 %, 23 %), předseda poslaneckého klubu KSČM Pavel Kováčik (15 %, 32 %), předseda poslaneckého klubu TOP 09 Miroslav Kalousek (15 %, 78 %) a předseda poslaneckého klubu KDU-

ČSL Jan Bartošek (14 %, 35 %). Na konci žebříčku s podíly důvěry jen těsně nad hladinou jedné desetiny figurují předseda poslaneckého klubu ČSSD Jan Chvojka (12 %, 25 %) a ministr dopravy Vladimír Kremlík (11 %, 22 %), jež podle vlastního vyjádření více než polovina dotázaných nezná.

Pokud jde o úroveň nedůvěry, mezi zkoumanými představiteli se jednoznačně nejvyšší podíl nedůvěřujících na úrovni necelých čtyř pětín objevil v případě současného předsedy poslaneckého klubu TOP 09 Miroslava Kalouska (78 %). Na druhém místě s velkým odstupem za ním a s podílem nedůvěry na úrovni těsně nad hladinou jedné poloviny skončili současný premiér Andrej Babiš (53 %) a ministr kultury Lubomír Zaorálek (52 %). Za nimi s podíly nedůvěřujících blížícími se jedné polovině figurují Jan Hamáček (49 %), Jaroslav Faltýnek a Miloš Zeman (oba 48 %). Alespoň dvě pětiny českých občanů vyjadřují nedůvěru ještě k Marii Benešové (44 %), Zbyňku Stanjurovi a Radimu Fialovi (oba 40 %), necelé dvě pětiny pak nedůvěřují Jiřímu Rusnokovi (39 %) a Janě Maláčové (37 %).

Tabulka 2a: Důvěra vrcholným politikům (v %)

	2016				2017				2018				2019						
	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09	11	12	01	04	05	09	10
Rychetský	43	x	38	x	36	x	39	x	x	50	x	45	x	x	46	x	43	x	46
Zeman	56	x	54	x	51	x	53	x	x	49	x	45	x	50	48	x	43	x	45
Babiš	51	47	42	46	49	46	43	37	37	42	35	40	40	38	39	38	35	38	42
Schillerová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18	x	23	x	x	30	x	28	x	38
Kubera	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	38	x	34	x	35
Maláčová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18	x	x	26	x	29	x	35
Rusnok	x	x	x	x	26	x	30	x	x	33	x	28	x	x	31	x	27	x	33
Zaorálek	33	33	32	30	29	31	33	26	25	x	x	x	x	x	x	x	x	x	32
Benešová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23	x	31
Hamáček	18	18	17	21	16	18	18	19	x	x	24	25	22	27	32	30	29	25	29
Šabatová	19	x	22	x	19	x	20	x	x	23	x	23	x	x	24	x	22	x	28
Faltýnek	x	17	x	17	16	21	17	22	23	25	25	25	23	26	28	21	22	23	28
Vojtěch	x	x	x	x	x	x	x	x	x	11	x	21	x	x	21	x	20	x	26
Vondráček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	x	19	x	x	25	x	19	x	25
Brabec	11	x	10	x	11	x	12	x	x	18	x	17	x	x	19	x	17	x	22
Plaga	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4	x	11	x	x	13	x	14	x	21
Dostálová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9	x	12	x	x	16	x	17	x	20
Petříček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12	x	16	x	19
Farský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12	x	14	x	x	14	x	17	x	19
Fiala R.	x	x	x	x	x	x	x	x	9	17	13	17	13	13	17	12	18	14	19
Metnar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4	x	11	x	x	12	x	12	x	17
Michálek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13	x	13	x	x	13	x	15	x	17
Toman	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12	x	x	14	x	15	x	17
Stanjura	x	8	x	10	8	x	10	x	x	12	x	14	x	x	13	x	14	x	17
Havlíček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	11	x	16
Kováčik	x	13	x	12	9	x	11	x	x	14	x	13	x	x	15	x	12	x	15
Kalousek	13	15	13	11	x	13	x	10	x	10	x	11	x	x	12	x	12	x	15
Bartošek	x	7	x	7	x	8	x	6	x	10	x	13	x	x	15	x	15	x	14
Chvojka	x	x	x	x	x	x	6	x	x	8	x	11	x	x	11	x	10	x	12
Kremlík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	11

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené důvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „nedůvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Tabulka 2b: Nedůvěra vrcholným politikům (v %)

	2016					2017					2018					2019				
	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09	11	12	01	04	05	09	10	
Kalousek	81	79	79	81	x	79	x	81	x	82	x	78	x	x	79	x	78	x	78	
Babiš	42	46	51	46	43	48	49	56	56	50	58	53	55	55	56	56	60	56	53	
Zaorálek	50	48	46	51	48	52	49	56	55	x	x	x	x	x	x	x	x	x	52	
Hamáček	24	26	28	22	25	30	31	32	x	x	47	44	51	49	42	46	47	55	49	
Faltýnek	x	28	x	31	26	33	35	44	49	44	49	46	53	48	44	57	53	53	48	
Zeman	39	x	39	x	40	x	41	x	x	44	x	48	x	43	46	x	49	x	48	
Benešová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	47	x	44	
Stanjura	x	35	x	36	33	x	34	x	x	37	x	39	x	x	38	x	41	x	40	
Fiala R.	x	x	x	x	x	x	x	x	35	36	37	44	44	46	43	47	45	41	40	
Rusnok	x	x	x	x	38	x	37	x	x	33	x	39	x	x	38	x	41	x	39	
Maláčová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	24	x	x	28	x	36	x	37	
Bartošek	x	18	x	20	x	19	x	26	x	27	x	31	x	x	35	x	34	x	35	
Brabec	27	x	26	x	25	x	26	x	x	26	x	30	x	x	34	x	35	x	35	
Šabatová	34	x	33	x	35	x	38	x	x	34	x	36	x	x	36	x	37	x	35	
Farský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27	x	31	x	x	34	x	32	x	34	
Schillerová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	21	x	28	x	x	27	x	33	x	34	
Kováčik	x	29	x	29	27	x	29	x	x	32	x	31	x	x	31	x	34	x	32	
Dostálová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	x	25	x	x	27	x	31	x	32	
Vondráček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23	x	31	x	x	28	x	34	x	32	
Rychetský	27	x	30	x	26	x	29	x	x	23	x	31	x	x	27	x	28	x	32	
Toman	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	25	x	x	28	x	29	x	31	
Vojtěch	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18	x	26	x	x	29	x	30	x	31	
Michálek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18	x	20	x	x	24	x	27	x	30	
Petříček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27	x	26	x	30	
Kubera	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27	x	29	x	29	
Plaga	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13	x	19	x	x	21	x	27	x	28	
Chvojka	x	x	x	x	x	x	22	x	x	20	x	25	x	x	29	x	26	x	25	
Metnar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13	x	19	x	x	21	x	25	x	25	
Havlíček	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	22	x	23	
Kremlík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	19	x	22	

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené nedůvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „důvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

V porovnání s posledním šetřením, jímž u většiny zkoumaných jmen byl květen 2019, ale v případě jednotlivců zastávajících zároveň s ústavními posty i nejvyšší stranické funkce jde o září 2019 a v případě nového ministra kultury a bývalého ministra zahraničí a místopředsedy ČSSD Lubomíra Zaorálka pak až leden 2018, došlo k významným nárůstům podílů důvěry v případě ministryň a ministrů A. Schillerové, M. Benešové, R. Plagy, L. Zaorálka, A. Vojtěcha, J. Maláčové, R. Brabce, L. Metnara, K. Havlíčka a V. Kremlíka a rovněž v případě předsedy vlády A. Babiše (oproti květnu 2019 se důvěra k němu zvýšila o 7 procentních bodů a o stejnou část poklesl i podíl nedůvěřujících; mírné zlepšení je u A. Babiše patrné i v porovnání se zářijovým šetřením). U J. Hamáčka je patrné zlepšení pouze v porovnání se zářijovým výzkumem, od výsledků květnového šetření se jeho aktuální důvěra významně neliší. V případě T. Petříčka pak od května 2019 mírně stoupl podíl nedůvěřujících, ovšem souběžně, byť statisticky nevýznamně (o 3 procentní body) stoupl i podíl důvěřujících, takže v jeho případě je posun důsledkem toho, že se relativně nový a málo známý politik postupně dostává do širšího povědomí veřejnosti. To ostatně platí i o dalších

politicích z řad ministrů, u kterých důvěra stoupala prakticky výlučně na úkor podílu těch, kdo uvádějí, že dané politiky neznají. Přesto lze konstatovat, že zvýšení důvěry v jednotlivé členy vlády koresponduje s nárůstem důvěry ve vládu jako takovou, kterou zaznamenal aktuální výzkum.

Zvýšení podílu důvěry kromě již uvedených členů vlády se týkalo dále předsedy poslaneckého klubu ANO J. Faltýnka, u něhož je patrný i pokles podílu nedůvěřujících, dále předsedy Poslanecké sněmovny R. Vondráčka, guvernéra ČNB J. Rusnoka a veřejné ochránkyně práv A. Šabatové. V porovnání se zářijovým i květnovým šetřením si mírně polepšil i předseda poslaneckého klubu SPD R. Fiala (oproti květnu 2019 se v jeho případě důvěra nezměnila, ovšem mírně poklesl podíl nedůvěřujících). Naopak mírné zvýšení podílu nedůvěřujících bylo zaznamenáno u P. Rychetského.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v19-10</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>5. - 20. 10. 2019</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1021</i>
Počet tazatelů:	<i>177</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Kód tiskové zprávy:	<i>pi191106</i>
Otázky:	<i>PI.2u</i>
Zveřejněno dne:	<i>6. listopadu 2019</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |